

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός υφώνεται ήμα
δείξη πώς δε φοβάται την
αλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ε΄

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 9 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1907

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝ ΑΡΙΘΜ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 273

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. 'Ανάρτης (συνέχεια).
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ. Στους σοσιαλισμοκράτες.
ΝΑΙΑΣ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ. 'Η «Διέπλωση» και τὰ Ρω-
μιόπουλα.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θεατρικά — Οί 'Αλυ-
σίδες.
ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ. 'Ο «Μικρομέγας» τού Βολ-
ταίρου (συνέχεια).
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Γιάννης Περγιαλίτης, Χρίστος Δέλλας.
ΠΑΡΑΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΟΙ ΑΛΥΣΙΔΕΣ

Δράμα με τρία μέρη.

Συγγραφέας: Δ. Π. Ταγκόπουλος.

Όσοι βάλθηκαν τὰ τελευταία τούτα χρόνια νὰ μελετήσουν βαθειά, συνειδητά, και κριτικώς επιστημονικά, τὴν κατάσταση πού παρουσιάζει ἡ κοινωνία μας, και τὸ δρόμο πού ἀκολουθεῖ, τίποτα ἄλλο δὲν ἔκαμαν παρὰ νὰ βγάλουν ἀπελπιστικὰ ξεφωνητά. Ἡ τέτοια συμφωνία τους κάμποσο, θαρροῦμε, βαραίνει στὴ ζυγαριὰ τῆς κριτικῆς μας. Δὲ χωρεῖ ἀντίλογια, πὼς τὸ ξεφύλισμά μας ἔχει ρίζες βαθειές, και πὼς οἱ βαθειές αὐτὲς ρίζες πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ χτυπηθοῦν, νὰ ξεθαφοῦν και νὰ κοποῦν. Στὸ ποιὲς εἶναι αὐτὲς οἱ ρίζες, δὲν εἶναι γιὰ τὴν ὥρα οἱ λιγοστοὶ κοινωνιολόγοι μας σύμφωνοι, κι ἀκόμα, στὸ ποιὰ θὰ εἶναι τὰ πιὸ κατάλληλα μέσα γιὰ τὴ μεγάλη δουλειὰ τοῦ κοινωνικοῦ λυτερωμοῦ.

Πρῶτη μέσα σὲ ὅλα ἡ φιλοσοφία μας ἔνοιωσε τὴν ἀνάγκη τοῦ ξεσκαθωμοῦ, κι αὐτὴ εἶναι γραφτὸ νὰ σταθῆ μιά μέρα ὁ πρόδρομος τῆς ποθητῆς ἀναγέννησης. Μὰ ἴσαμε τώρα ἡ φιλοσοφία ἔμεινε κρυμμένη σ' ἓνα κύκλο ἐκλεχτὸ μὰ μικρὸ, και τὸ ἔθνος ἔπαυσε γιὰ φιλοσοφία ὅ,τι τοῦ παρουσιάζανε οἱ προγονοχτυπημένοι δασκάλοι, κ' οἱ ἐπιτήδειοι δημοσιογράφοι τῆς ρεκλαμαρισμένης ρουτίνας. Ὁ μικρὸς μὰ ἐκλεχτὸς, εἶπαμε, κύκλος φαινότανε στὰ μάτια τοῦ κοινοῦ, σὰν κάτι ξένο και ἀπόμακρο ἀπὸ τὰ ἰδανικά του, ἰδανικά πλασμένα και φροντισμένα ἀπὸ τὴν ψεύτικη συμπερικυκλωσιὰ πού εἶχε τυλίξει ὅλο τὸ ἔθνος. Κ' ἔτσι ὁ κύκλος αὐτὸς ὁ φιλολογικὸς πού ἔνοιωσε τὴν κάποια αὔρα τῆς ἀληθινῆς ἀναγέννησης, στάθηκε σὰν ὁ πρῶτος ἐχθρὸς τοῦ κοινοῦ, ὁ περιφρονημένος, ὁ βρισμένος, ὁ τιποτένιος.

Αὐτὸ ἔακολούθησε φυσικὰ κάμποσον καιρὸ. Μὰ σ' αὐτὸ τὸν καιρὸ μῆσα, χίλια περιστατικὰ βάλθη-

καν νὰ ζυπήσουν τὸ κοιμισμένο κοινὸ. Ὁ ὕπνος ὁμως εἶτανε βαθύς, ὅσο κι' ἂν εἶτανε ἀφύσικος, ἀφοῦ αἰτία του μεγαλύτερη τὸ ἀφίονι τὸ δυνατό τοῦ δασκαλισμοῦ πού κατάφερε νὰ ξαπλώσῃ τὸ κάρωμά του με τὴ βοήθεια τῆς Πολιτείας και στὰ πιὸ μικρὰ χωριὰ ἀκόμα.

Μέσα στὴν Ἀθήνα τὴν ἴδια, πού ἔπρεπε νὰ ἔχη στημένο τὸ θρόνο τῆς ἡ λευτεριὰ τουλάχιστο τῆς γνώμης και τῆς ιδέας, χτυπήθηκε αὐτὸς ὁ φιλολογικὸς κύκλος, λυσσασμένα, με ἐπιμονὴ και με στενοκεφαλιά, πού ἂ δὲν εἶχε μέσα του τὴ μεγάλη δύναμη και πίστη τοῦ Ἀληθινοῦ, δύσκολο θὰ εἶτανε νὰ μὴ συντριφτῆ γιὰ τὴν τοτεινὴ ὥρα. Ὁ ἀγώνας προχωρῶντας ξαπλώθηκε. Βρῆκε ρίζες, στὸ διαφέντεμα τῆς ἰθνηκῆς γλώσσας. Στὸ σημεῖο δηλαδὴ ἐκεῖνο πού εἶχε γιὰ βάση ἡ ψεύτικη φιλολογία τοῦ δασκαλισμοῦ. Ἀπὸ τότες ὁμως ὤρνηκε φανερώτερη ἡ ὁρμὴ και τὴ σεμνὴ συζήτηση τῆς πέννας, ἀντικατάστησαν οἱ φωνὲς τοῦ δρόμου και τὰ κουμποῦρια τῶ μεθυσμένων ἀπὸ τὸ ἀφίονι τοῦ δασκαλισμοῦ πατριωτῶν. Ὁμως «μῆς και λάμψη ἡ ἀλήθεια τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὴ σταματήσῃ». Κ' ἔτσι βλέπουμε τελευταῖα νὰ ἀνοίγεται σιγὰ σιγὰ ἡ πλατειὰ πόρτα, πού φέρνει στὴ μεγάλη δημοσιότητα, και στὰ ἔργα ἀκόμα πού κλείνουν μέσα τους τὴν πραγματικὴ ἀξία, ὅσο κι' ἂ βγαίνουν ἀπὸ κείνα τὰ κοντύλια πού ἡ ἰθνηκὴ συνειδηση στρεβλωμένη τόσον χρόνια κατάρτεξε και περιφρόνησε.

Σὲ μιά τέτοια αἰτία, μὰ και σὲ μιά μεγάλη και τιμημένη προσπάθεια τοῦ κ. Οἰκονόμου, χρωστάμε τὸ πρῶτο ἀνέθεμα στὴ σκηνή, ἡ δὲ καὶ λίγες μέρες, τοῦ καινούριου δραμάτου τοῦ κ. Δ. Π. Ταγκόπουλου με τὸν τίτλο «Ἀλυσίδες».

Και πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ὑπόθεση τοῦ ἔργου. Σ' ἓνα σπίτι ἐνὸς συναξιστοῦχοῦ ὑπάλληλου, τοῦ Στρατιδῆ, πού βγήκε θεόφωτος ἀπὸ τὴν τελωνιακὴ ὑπερσία, και ζῆ μόνον με τὴ μίσηρη σύνταξή του, ἔχει μπεῖ σὰ φίλος και προστάτης ὁ Δῆμος Στρωτός, ἓνας νέος ἄνθρωπος με ὑπέροχη μόρφωση πού τ' ὄνειρό του εἶναι νὰ πολιτευτῆ και νὰ μπεῖ στὴ Βουλὴ φέρνοντας ἐκεῖ μέσα καινούριους πολιτικούς θεοὺς. Ὁ Στρατιδῆς ἔχει δύο παιδιὰ, τὴν Ἀστρούλα, κόρη με ψυχὴ ἀγνή πού δέχτηκε με λαχτάρη και ἔνοιωσε βαθειὰ τὴς καινούριες και τίμιες ιδέες τοῦ Στρωτοῦ, και ἓνα γιό, τὸν Κώστα, παραλυμένο λιμοκοντόρο πού περιμένει νὰ τοιμπήσῃ καμιά θέση ἀπὸ τὸ δημόσιο. Ὁ Στρωτός πού ὅσο ἀντιδημοκοπικὲς ιδέες κι' ἂν ἔχη, ἔχει ὁμως και κάμποσους ψήφους, μπαίνει σ' ἓνα ἐκλογικὸ συμμαχισμὸ πού ἀρχηγὸς του

εἶναι ὁ Καλόκαρδος, παλιὸς πολιτικὸς πού λατρεῖται γιὰ θεὸ του τὸ ρουτφεῖ, με τὴν συμφωνία ὁμως νὰ δεχτῆ ὁ συμμαχισμὸς τους γιὰ ἐκλογικὸ σύμβολο, τὸ σύμβολο τοῦ Στρωτοῦ «με τὴν ἀλήθεια και γιὰ τὴν ἀλήθεια» πού μ' αὐτὸ δὲς φορές ἴσαμε τώρα ἔβαλε κάλλη σὲ περσμένες ἐκλογεῖς ὁ Στρωτός κι ἀπίτυχε.

Ἡ Ἀστρούλα ἀντιγράφοντας τὸ λόγο τοῦ Στρωτοῦ πού μέλλει νὰ βγάλῃ σὲ μιά ἐκλογικὴ διαδήλωση, παρασέρνεται και βάνει μέσα μονάχη τῆς ἓνα δυνατό παράγραφο, πού χαρακτηρίζεται κατόπι στὴ διάσκεψη τῶν ὑποψήφιων σὰ μιά μπόμπα πού θὰ καταστρέψῃ ὀλάκαιρο τὸ συμμαχισμὸ θαβοντάς τονε στὰ μαῦρα. Ὁ παράγραφος ὁμως αὐτὸς πού ἐκφράζει ὅλο τὸν ἀγῶνα και τὴς ιδέες τοῦ Στρωτοῦ με λίγα και χτυπητὰ λόγια, πρέπει νὰ βγῆ. Τουλάχιστο ἔτσι θέλουμε οἱ ἄλλοι ὑποψήφιοι. Μὰ ὁ Στρωτός ἐπιμένει νὰ μιλήσῃ χωρὶς νὰ κοπῆ λέξη ἀπὸ τὸ λόγο του. Ἡ γυναίκα ὁμως τοῦ Καλόκαρδου, ἡ Ρωξάνη, πού ἀπὸ χρόνια τώρα ἀγαπάει τρελλὰ τὸ Στρωτὸ και θέλει νὰ τονε δῆ μεγάλο, τρανὸ και δοξασμένο, του λέει γιὰ νὰ τονε συγκινήσῃ πὼς πρέπει γιὰ χάρη τῆς ἀγάπης τῆς νὰ ὑποχωρήσῃ και νὰ μὴ μιλήσῃ στὸ λαό. Ὁ Στρωτός ὁμως δὲν πείθεται, παρὰ μόνον τότες ὅταν ἡ Ρωξάνη τοῦ φέρνει πιὰ μπροστά στὰ μάτια του τὴ λογικὴ. Κ' ἡ λογικὴ τοῦ λέει πὼς γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δώσῃ σάρκα στὰ μεγάλα του ὄνειρα πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ γιὰ λίγο ὅσο νὰ βγῆ βουλευτῆς, και μπαίνοντας στὴ Βουλὴ νὰ χτυπήσῃ τότε κατακέφαλα τὴ ρουτίνα, ξηγῶντας τὰ πολιτικὰ του σκέδια. Ὁ Στρωτός τὸ βρῆκε αὐτὸ σωστό, δὲ μιλεῖ, και ἔτσι ὁ λαὸς τονε βγάζει πρῶτο βουλευτῆ.

Φυσικὰ τὸ εὐτυχισμένο τοῦτο γεγονότος φέρνει ἀμολόγητη χαρὰ στὸ σπίτι τοῦ Στρατιδῆ. Ἡ Στρατιδαῖνα εἶναι εὐχαριστημένη πού κι ὁ ἄντρας τῆς κι ὁ γιὸς τῆς θὰ χωθῶνε σὲ θέσεις. Ὁ Στρατιδῆς εὐτυχισμένος πιὰ πού ὁ προστάτης τους μπαίνει στὸ δρόμο τῆς δοξας, δὲν μπορεῖ νὰ κρύψῃ τὴν εὐχαρίστησή του. Τὸ ἴδιο κι' ὁ Κωστῆς πού ὄνειρεῖται γιὰ δαύτονε ἡ μάνα του τὸ νομαρχιλήκι.

Μόνον ἡ Ἀστρούλα δείχνει στενοχωρημένη. Γι' αὐτὴν ὁ Στρωτός εἶτανε ὁ ἰδανικὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, πού ποτὲ δὲ θὰ μπορούσε γιὰ δόξες ἐφήμερες ν' ἀφήσῃ τὴς ιδέες του, ἔστωντας και προσωρινὰ. Καὶ φοβάται μήπως τὴν πρῶτη αὐτὴ ὑποχώρηση ἀκολουθήσουν κι ἄλλες, κ' ἔτσι ὁ Στρωτός πῆσῃ κι αὐτὸς στὴ μεγάλη φαγὰνα τῆς ρουτίνας. Ἐνας κόσμος γκρεμίστηκε μέσα τῆς, και τὸ τέτοιο γκρέμισμα μέσῃ στὴν ψυχὴ τῆς ἀγνῆς κόρης δείχεται σὰ μιά ἀπαγοήτεψη φοβερὴ γιὰ τὰ πράματα τοῦ κόσμου. Με σκοπὸ παρηγορίας καταφεύγει στους πιστοὺς τῆς